

КазНУ им.аль-Фараби дағно называють кузницей интеллектуальной элиты Казахстана. Своей Alma-mater КазНУ считают многие выдающиеся политики, экономисты, видные ученые, успешные бизнесмены, историки, журналисты... В честь 80-летнего юбилея главного вуза страны тысячи выпускников встретились в стенах родного университета. КазНУ им.аль-Фараби дағно называють кузницей интеллектуальной элиты Казахстана. Своей Alma-mater КазНУ считают многие выдающиеся политики экономисты, видные ученые, успешные бизнесмены, историки, журналисты... В честь 80-летнего юбилея главного вуза страны тысячи выпускников встретились в стенах родного университета.

КАЗГУШНОЕ БРАТСТВО

Каждый, кто пришел в этот день в КазНУ, испытывал самые волнительные чувства: радость от встречи с своими преподавателями и сокурсниками, удивление от масштабов развития родного университета, ностальгию по юношеским годам... И все же главным камертоном Дня выпускников КазНУ, который традиционно проводится в последнюю субботу мая, стал форум, где были озвучены планы и перспективы деятельности вуза и Ассоциации выпускников. Главная миссия Ассоциации – укрепление сообщества выпускников, того корпоративного духа, который объединяет всех, кто окончил КазНУ, независимо от возраста и страны проживания. Выпускники КазНУ – а их сегодня насчитывается около 150 тысяч – трудятся практически во всех уголках мира. Профессионалы высшего звена поддерживают свою альма-матер и студентов вуза в вопросах учебных стажировок, трудоустройства, организации различных научно-образовательных мероприятий. Филиалы Ассоциации выпускников КазНУ действуют во всех областях Казахстана, а также в Москве. На повестке дня – открытие представительства в Германии.

Ассоциацию выпускников КазНУ возглавляет Председатель Верховного суда РК Кайрат Маами. А в состав президиума входят личности, каждая из которых уже является брендом: Олжас Сулейменов, Кенжегали Сагадиев, Мырзатай Джолдасбеков,

Игорь Рогов, Акмарал Арыстанбекова, Омирзак Айтбаев, Рахман Алшанов, Жумабек Кенжалин, Арманжан Байтасов, Нурлан Смагулов, Алмасадам Саткалиев, Александр Тараков, и другие известные в Казахстане и за его пределами персоны.

Торжественное открытие мероприятия началось с приветственного слова ректора КазНУ академика Галыма Мутанова. Глава университета отметил, что вуз подошел к славному юбилею с впечатляющими успехами: за три последних

года КазНУ поднялся на 350 позиций вверх в международном рейтинге «QS World University Rankings» и вошел в топ-300 вузов, заняв 299 место среди 800 самых успешных, всемирно признанных университетов!

«Нынешнее время настолько мобильно и динамично, что каждый день становится важным этапом постоянного движения вперед. Сегодня больше всего ценится личность, которая может открыть, создать что-то новое в производстве,

Продолжение на 2 стр.

ЖҰМЫС БЕРУШІЛЕР ФОРУМЫ

30 мамыр күні мерейтойлық онкүндік аясында әл-Фараби ғылыми кітапханасында «Университет – бизнес – қоғам: тәжірибе және серіктестік болашағы» атты жұмыс берушілер Форумы және «Табысқа жету жолы!» бос орындар жәрмеңкесі өтті. «Табысқа жету жолы!» жәрмеңкесінде түлектер бос жұмыс орындарымен танысып, түйіндеме ұсынып, HR-менеджерлермен әңгімелесті. Бос орындар жәрмеңкесінде студенттер мен магистранттарға шеберлік-сыншыптары да жүрді. Мәселен, HR Viki Group Kazakhstan төрайымы Эльмира Сәлімова «Жарнама әлемінің карьералық мүмкіншілігі», Mootkin компаниясының президенті Әділ Нұрғожин «Ғаламтор арқылы жұмыс табу жолы. Кәсіби әлеуметтік тораптар», РМО «ХҚК» Алматыдағы филиалы директорының орынбасары Жамал Баймұханбетова «Мемлекеттік қызмет көрсету», Eventisa компаниясының негізін салушы Марат Омаров «Сәттілікке жету жолы» тақырыптарында өзіндік тәжірибелерін ортаға салды.

Осы тұста ҚазҰУ-дың экономика және бизнес жоғары мектебі факультетінің түлектері Нұрбол Сұлтанбеков пен Қанағат Қасымов бүгінгі жәрмеңкенің өздері үшін де маңызды болып тұрғанын айта келіп, ҚазҰУ-дың түлектерге жасап отырған осындай сәтті мүмкіншіліктеріне ризашылықтарын білдірді.

Жұмыс берушілер форумының ашылу сәтінде сөз алған ҚазҰУ-дың бірінші проректоры Мұхамбетқали Бүркітбаев: «Бұл студенттер үшін маңызды жәрмеңке болып отыр. Биыл университетті 6 мың студент бітіргелі отыр. Олардың 5 мыңы - бакалавриаттар, 1 мыңы - магистранттар.

Жалғасы 7-бетте

БҮГІНГІ САНДА:

МЕРЕЙТОЙ ӨТТІ
ДҮРКІРЕП

2-бет

БҮГІНГІ САНДА:

ЖАЙНАЙ ТҮС,
ЖАРҚЫРАЙ ТҮС,
ЫСТЫҚ ҰЯМ!

3-бет

БҮГІНГІ САНДА:

МЕРЕЙТОЙҒА
ТАРТУ

6-бет

■ РЕКТОРАТ

МЕРЕЙТОЙ ӨТТІ ДҮРКІРЕП

Мамыражай мамыр айының соңғы онкүндігінде ҚазҰУ өзінің 80 жылдық мерейтойын бар сән-салтанатымен атап өтті. Ел білімі мен ғылымының қасиетті ордасының мерейтойына орай марапаттаулар әлі жалғасуда. Осы орайда, кешегі Ғылыми кеңес және ректорат мәжілісінде бірқатар көрнекті қоғам қайраткерлері мен іскери орта өкілдерін марапаттау орын алды.

«Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетіне 80 жыл» мерейтойлық медалімен Халықаралық бизнес университетінің президенті Кенжеғали Сағадиев, Халықаралық «Абай» клубының президенті Роллан Сейсенбаев, Микробиология және вирусология институтының бас директоры Амангелді Саданов, Информатика және басқарма институтының бас директоры Мақсат Қалимолдаев, ҚР ұлттық мемлекеттік кітап палатасының директоры Жанат Сейдіманов, «Түркістан» газетінің бас редакторы Шәмшидин Пәтеев, «Ана тілі» газетінің редакторы Самат Ибраим және «Литер» газетінің директоры Алан Ажибаев марапатталды.

Эндаумент-қорға қолдау көрсеткені үшін алғашқы «Біздің меценат» сертификаты Халықаралық бизнес университетінің президенті Кенжеғали Сағадиевке берілді. Ректор Ғалым Мұтанұлы аталған азаматтарға университетке көрсеткен қолдаулары мен оқу орнының сан-салалы қызметін насихаттауға қосқан үлестері үшін алғыс білдірді. Өз кезегінде, марапат иелері өздерінің ҚазҰУ түлектері екендіктерін атап өтіп, сапалы білім, тәлім-тәрбие берген туған университетке, ұлағатты ұстаздарға ыстық ілтипатын жеткізді. Кенжеғали Әбенұлы: «Бүгінде университет – жапырағын жайған өркеніет орталығы, білім мен ғылымның ордасы. Еліміздегі бірегей университет ҚазҰУ-ды әрқашан мақтаныш етіп жүреміз», - десе, Роллан Шәкенұлы дүниеде дербестік пен даралық үшін талас жүріп жатқандығын айта отырып, Отанның намысы үшін аянбай еңбек етуге шақырды.

Сондай-ақ мәжілісте мерейтой шараларын ұйымдастыруға белсене атсалысқаны үшін «Қазақ университеті» баспасының директоры Алмаз Асан, Тәрбие жұмысы жөніндегі департаменттің бөлім бастығы Талғат Әбішев, «Фараби сазы» оркестрінің көркемдік жетекшісі Болатқали Әмірханов мерейтойлық медальдармен және бірқатар қызметкерлер мен студенттік үйірме жетекшілері алғысхаттармен марапатталды.

Салтанатты марапаттау рәсімдерінен соң Ғылыми кеңес және ректорат мүшелері күн тәртібіндегі негізгі сұрақтарды талқылады. ҚР ҰҒА академигі Сағындық Сатыбалдин және профессор Жанар Әубәкірова Еуразиялық экономикалық одақ туралы шарттың негізгі ережелері және оларды іске асырудағы университеттің міндеттері туралы хабарламаны көпшілік назарына ұсынды. Еліміз үшін аса маңызды жобаның берері мен басымдықтарын көпшілікке жеткізу міндеті алда тұрғандығы туралы кеңінен сөз болды.

Сонымен қатар бірінші проректор Мұхамбетқали Мырзабайұлы университеттің мерейтойлық онкүндігін қорытындылап, құттықтаулар лепмен таныстырып өтті.

Әйгерім ӘУЕЗХАН

Продолжение. Начало на 1-стр.

КАЗГУШНОЕ БРАТСТВО

науке, культуре и т.д. И потому важнейшая миссия высшего образования в Казахстане – подготовка поколения высококвалифицированных, интеллектуально развитых, творчески работающих профессионалов – граждан Республики Казахстан. В этом отношении КазНУ вот уже 80 лет демонстрирует высокий уровень обучения, научных исследований, образовательных инноваций, творческой инициативы. И Ассоциация выпускников является той самой крепкой нитью, связывающей поколения студентов КазНУ», - отметил Ғалым Мұтанов.

Коллектив преподавателей, студентов и выпускников вуза поздравили аким Алматы А.Есимов, Председатель Верховного суда РК К.Мами, Министр образования и науки А.Саринжилов, Председатель Конституционного Совета РК И.Рогов, а также ряд известных выпускников вуза.

Ахметжан Есимов свое выступление начал с того, что зачитал поздравление от имени Президента Казахстана Нурсултана Назарбаева. «Университет, носящий имя великого мыслителя Аль-Фараби, является лидером среди вузов страны. За годы независимости КазНУ значительно повысил уровень образования студентов, усилилась учебная база университета. С каждым годом все больше выпускников лучших школ выбирают это учебное заведение. Это говорит о высокой востребованности вуза», - говорится в поздравлении.

В своем выступлении председатель Ассоциации выпускников КазНУ Кайрат Мами сказал, что с момента своего основания КазНУ стал лидером в системе высшего образования Казахстана, источником зарождения университетских традиций, формирования профессиональных научных и педагогических школ, усилиями которых творилась и прирастала слава нашего государства. «Высоким по своему статусу учебным заведением страны КазНУ остается и сегодня, демонстрируя качественные

перемены к лучшему в области подготовки кадров, произошедшие в ходе реализации стратегического курса Главы государства. Вуз можно по праву назвать передовым и в процессе интеграции высшей школы в мировое образовательное пространство», - отметил Кайрат Абдразакулы. Также он рассказал о планах работы Ассоциации и вручил именные стипендии студентам – отличникам – разных факультетов КазНУ.

С поздравлением к выпускникам КазНУ обратился также Министр образования и науки РК Аслан Саринжилов. В своем приветственном слове он рассказал о масштабных задачах, которые сегодня стоят перед КазНУ. В настоящее время идет подготовка кадров для программы формированного индустриально-инновационного развития (ФИИР), и в этом отношении КазНУ является локомотивом инноваций. Глава Минобразования подчеркнул, что готовятся поправки в Закон РК «Об образовании», где будет определен статус научно-исследовательского университета. И первым кандидатом на присвоение этого статуса, по словам министра, является КазНУ им. аль-Фараби. Эти слова Аслана Саринжилова были встречены бурной овацией!

Выпускник КазГУ 1959 года, а ныне выдающийся писатель, поэт, всемирно известный общественный деятель Олжас Сулейменов что, у Казахстана есть все возможности, чтобы занять достойное место в рейтинге мировой системы образования. Он пожелал родному университету дальнейшего процветания, талантливых студентов, которые составят славу и гордость Казахстана.

Участникам форума была презентована книга «Наша элита». Название говорит само за себя: издание посвящено выдающимся выпускникам КазНУ, в нем отражен их интеллектуальный вклад в развитие науки, образования, государственного управления, культуры, формирование инновационной экономики.

Следует отметить, что перед началом форума гости ознакомились с работой Центра обслуживания студентов (ЦОС) «Керемет». Это уникальный комплекс, в котором все предназначено для удобства и комфорта студентов. Светлое просторное здание, построенное по последнему слову европейского дизайна, вместило в себя различные офисы и помещения. На всем постсоветском пространстве такой центр открыт впервые. Подобными комплексами могут похвастать только крупные университеты Европы. В ЦОСе на 7300 кв.м. размещено пять секторов. Главный из них, конечно же, учебный. Здесь находятся офис-регистраторы, отвечающие за четкое движение учебного процесса, сопровождая студента КазНУ с первого до последнего курса. Бухгалтерия, паспортный стол, консультация по вопросам практики и трудоустройства – любую информацию здесь получают в самые короткие сроки. В диагностическом медицинском центре, оснащенном современным оборудованием, можно будет сдать любые анализы, пройти ЭКГ, УЗИ, получить консультацию врача. Примечательно, что для студентов эти услуги бесплатны! Как можно представить студенческую жизнь без развлечений? Создатели ЦОС позаботились и об этом! Развлекательный сектор включает в себя кинотеатр и интернет-кафе. Также в ЦОСе оказывают свои услуги банки и нотариусы. Любознательные путешественники смогут здесь приобрести билеты на поезд и самолет, обратиться в туристскую фирму.

«В наше время о таком центре можно было только мечтать!» - признавались почетные гости юбилейных мероприятий КазНУ, которых ознакомили с уникальным комплексом. Центр обслуживания студентов с посетили аким г.Алматы А.Есимов, Председатель Верховного суда РК К.Мами, Министр образования и науки РК А.Саринжилов и другие представители общественности. Высокие гости с восхищением отметили современный облик, технологичное оборудование, дизайн и удобство центра.

Юбилейный форум закончился бабром выпускников. Спустя год они снова соберутся в родном КазНУ, чтобы поделиться планами, рассказать о делах, поинтересоваться, как живет университет. Каждый из выпускников, переступая порог Alma mater, ощущает трепет и благоговение, знакомые еще со студенческой скамьи. Студенческая жизнь всегда наполнена постоянным поиском, общением с замечательными преподавателями, стремлением совершенствоваться, создавать себя как личность. Что объединяет всех нас – бывших и будущих выпускников КазНУ? Истинное студенческое братство - самое светлое и искреннее чувство, неподвластное времени...

Светлана ВЕЛИТЧЕНКО,
доцент факультета журналистики

Высокое признание

За укрепление и развитие польско-казахстанского научно-образовательного, культурного и делового сотрудничества ректор КазНУ академик Ғалым Мұтанов награжден Кавалерским Крестом Ордена Заслуги Республики Польша.

Эту высокую награду от имени президента Республики Польша вручил Титулярный Посол, Генеральный Консул РП в Алматы Анджей Папез на форуме выпускников КазНУ. Вручая орден, он отметил, что Казахстан является лидером в Центральной Азии.

«У Казахстана и Польши всегда были добрые отношения. Университет всегда оказывает поддержку научным и культурным инициативам польской диаспоры и Генерального Консульства. Успехи КазНУ, который в этом году отмечает свой славный 80-летний юбилей, впечатляют. Мы намерены и впредь укреплять научно-образовательные, международные, культурные связи», - отметил Генеральный Консул.

Соб. корр.

ҚазҰУ ректоры Ғалым Мұтанов Польша Республикасының Айрықша еңбегі үшін Кавалерлік Крест Орденімен марапатталды

Жайнай түс, жарқырай түс, ыстық ұям!

Мерейтой құтты болсын, әріптестерім!

Қазақстан жоғары оқу орындарының қара шаңырағы – әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің құрылғанына 80 жыл толып отыр. Бұл күндері университет ұжымы осы айтулы датаны мерейтой ретінде атап өтуде. Өзім ХХ ғасырдың 40-50 жылдарында шәкірті болып, жоғары білім алған туған университетімнің бұл қуанышына бүгінде 86 жасқа аяқ басқан қария мен де ортақпын! Өйткені, мен оның бұрынғы шәкірті ғана емес, сонымен қоса оның қабырғасында табаны күректей 59 жыл ұстаздық қызмет атқарған адаммын! Сондықтан сырқат салдарынан өз бетіммен жөнді жүре алмайтындықтан, ортақ қуанышты тікелей ортада жүріп, күнбе-күн бөлісе алмаудамын. Бірақ, өздеріңмен біргемін! Университетімнің азаматшалары, күллі әріптес ұстаздар, бүгін бәріңді айтулы мерейтоймен газет беті арқылы құттықтағалы отырмын. Бәріңе де денсаулық, қызметте табыс, бақыт тілеймін! Отбасыларың аман болсын!

Осылай, алдымен тұтас университет ұжымын мерейтоймен құттықтай отырып, ендігі сөзді бүгінгі университет ректоры – Ғалымқайыр Мұтанұлы Мұтанов мырзаға арнамақпын.

Құрметті Ғалымқайыр Мұтанұлы, бұл менің өзіңді ректор ретінде сыйлауымның емес, ең алдымен, адамгершілігі зор, білікті азамат ретінде ерекше қадірлеуімнің, ерекше құрметтеуімнің, тіпті жалғыз ұлым Ерланымдай шын жақсы көруімнің белгісі.

Шынында, Ғалымқайыр Мұтанұлы, университет мерейтойын өткізуді тарихтың өзі де сыбағаңызға сый етіп ұсынып отыр. Сіз оқу орнына басшылыққа келген санаулы жылдар

ішінде университет одан әрі өркендеп, қазіргі заманның өскелең талабына сай инновациялық үрдіске негізделген нағыз ғылым орталығы – зерттеу университетіне айналууда. Сол жолда университет әлемнің 300 озық университетінің қатарына қосылып отыр. Өзіңіздің жеке дара ғылымға қосып отырған үлесіңіз өз алдына, сол үшін Сіз көптеген елдердің Ғылым академияларының мүшесісіз, академигісіз.

Ғалымқайыр Мұтанұлы, бүгінгі мерейтойда Сізге ұзақ өмір, деніңіз сау болып, ел, университет игілігі үшін жемісті еңбек ете беруді тілеймін!

Мен университетте әлі де жемісті ұстаздық жасап жүрген ұстаз, құрдастарымды – «ҚазҰУ-дың ұстаз батырлары!» деп атағым келіп отыр. Сексеннің сеңгіріндей бұл замандастарымның шетінен «Еңбек ардагерлері» деген құрметті атақтары бар ғой. Ал, мен олардың бұдан былай

да ұстаздықты жеңісті жалғастыра берулеріне ықпал ете түсемін деген оймен және қарияларды рухтандыра түсу үшін Қазақемнің «Еке!» құрмет шылауын қосып құттықтамақпын.

Сонымен, бүгінгі мерейтоймен бірінші құттықтау қазір тоқсанды толайымдап артқа тастаған Сіздерге – Ғабеке (Ғаббас Жұматұлы), Уаха (Уахит Шәлекенов)! Құрметті Ғабеке, Уаха, Сіздерге зор денсаулық тілеймін.

Сексеннің сеңгірінің о жақ, бұ жағындағы Кеңес, Әбдуалы замандастарым, сендердің мамандықтарың – тарихшылық. Кеңеке (Кеңес Қожахметұлы), Әбеке (Әбдуәлі Шөпекұлы)! Сендер құрметке, қошаметке ие ел ақсақалдарсыздар! Сондықтан аман болайықшы! Ұрпақ тәрбиесіне қал-қадірімізше атсалысып, ел, университет игілігіне қызмет етейік! Әлі де жайнай, жарқырай түсейік, қарт әріптестерім! Тойымыз құтты болсын, қазулықтар!

Ыстық ұя, алтын бесік жайлы жүрек сөзі

Туған университетім хақындағы осы шағын шалқымалы сәтті жазу үшін алдымен бірер сұраққа жауап жаза кетейін.

Басы жұмыр пендеге не ыстық! Не сүйікті! Меніңше, қай пендеге де, ең алдымен, туған жері ыстық. Сонан соң, әсіресе, студентке оқыған мектебі мен бітірген институты не университеті ыстық. Басқаны қайдам? Менің өзіме осылай. Сондықтан өзімнің сүйікті университетім жайында қысқаша әңгімелеп берейін.

Қазақ университеті, шынында, менің ыстық ұям, алтын бесігім. Ол менің ең ардақтым, ең асылым. Ол маған жоғары білім берді. Білмегенімді үйретті, арманымның орындалуына ықпал етті, биіктерге жетеледі.

Соның арқасында мен саналы да білікті адам, азамат болдым. Алдымен, университеттің журналистика бөлімінде теориялық білім алдым, журналистік сүрлеуге түстім. Әуелі осы мамандықтың ішкі қыр-сырын білдім. Оның ішкі «дәліздеріне» еніп, жазу техникасын меңгердім. Бұл мені осы мамандықтың жазирасына алып шықты. Мен әрі қарай дамыта «Қазақстан пионері» деген республикалық балалар газетінде әдеби қызметкер, көп ұзамай бөлім меңгерушісі, жауапты хатшы, редактор болдым. Сосын алғаш білім алған ұяма оқытушы болып қайта оралдым.

Қазір мен университетімнің ардагер-ұстаз журналисі сабындамын. Белгілі жазушы-қаламгер, журналист ұстазымын. «Таңшолпан» атты төрт кітаптық-тетрологиялық роман-хикаяның, «Өзге емеспін, өзіммін!» деген эсселер, очерктер, жинақтардың авторымын.

Мен университетім жайлы жүрекжарды сөзімде оны ыстық ұя, алтын бесігім деп мақтану, мадақ ету үшін жазып отырмын.

Мен үшін әу баста 1934 жылы 54 студентті екі, кейін үш факультетті (биология, физика-математика, химия) біріктірген шағын ұжымнан бұл күнде – 14 факультет, 60-тан астам кафедра, 20 мыңнан астам студенті бар еліміздегі озық университетке айналып отырған ҚазҰУ-ым ең керемет, ғажап жоғары оқу орны. Ол қандай мадақтауға болсын тұрарлық!

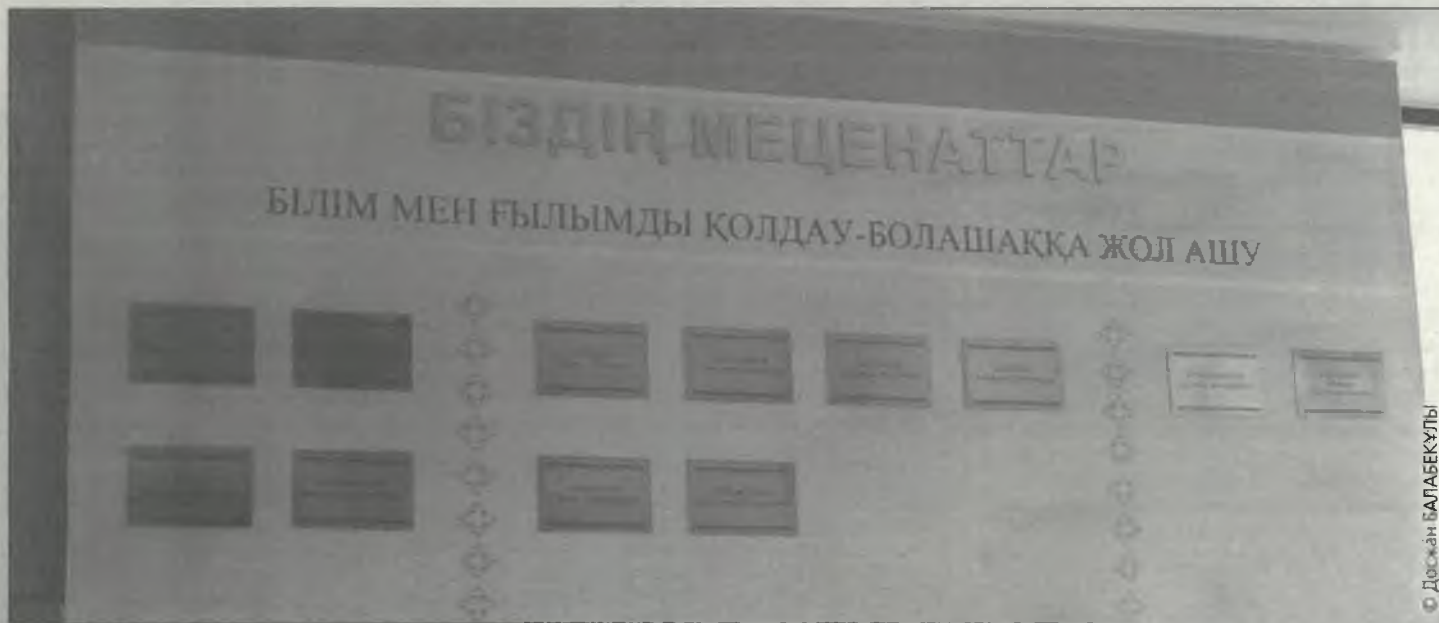
Университетімнің қазіргі аса күрделі заманда жоғары жетістіктерге жетіп, халықаралық сенімге ие болғаны зор мақтаныш! ҚазҰУ-ымның мақтанарлық, мадақтарлық жоғары оқу орнына айналуы – Президентіміздің тұрақты қамқорлық жасауының арқасы. Елбасы университет басшысымен өзі тікелей кездесіп отырады. Мәселен, ол 2008 жылы қыркүйекте ҚазҰУ-лықтармен кездесіп, онда Президент 2009-2011 оқу жылдарына жаңа міндеттерді айқындап берді. Бұл Елбасының біздің ұямызда болуының бір мысалы ғана...

Мен университетім жайлы осы шалқымамды: «Жайнай түс, жарқырай, өркендей түс, ыстық ұям, алтын бесігім!» – деген кәрі шәкірттік тілекпен тамамдаймын!

Әбілфайыз (Алтай) ЫДЫРЫСОВ,
Қазақстан Республикасына
еңбек сіңірген
қайраткер, ұстаз, профессор, жазушы

Алматы, мамыр, 2014 жыл

Первые меценаты КазНУ

Еще одним важным событием юбилейной декады стало открытие доски меценатов КазНУ, на которой золотыми буквами вписаны имена тех, кто оказал финансовую поддержку эндаумент-фонду родного университета. Они – Кенжегали Сагадиев, Магжан Ауэзов, Алмасадан Саткалиев, Мадет Кожакеев, Арманжан Байтасов, Нурлан Смагулов, Тахиржан Баратов, Асылбек Кожакметов, Индира Сартеева, Бек-Асыл Ногай, Жансая Тогызбаева, Карлыгаш Аубакирова. Во всем мире существует практика, когда выпускники вкладывают средства в развитие своего вуза. Ассоциацией выпускников КазНУ создан эндаумент-фонд для накопления целевого капитала. Эндаумент – наиболее прозрачный инструмент благотворительности, при котором деньги меценатов не расходуются, а постоянно работают на благо образования и науки. Кстати, самым известным эндаумент-фондом является Нобелевский, созданный в конце XIX века.

Соб. корр.

В КазНУ прошли форум работодателей «Университет – бизнес – общество: опыт и перспективы партнерства» и ярмарка вакансий, в которой приняли участие около 100 компаний и предприятий

ПРОФЕССОР, КОТОРЫЙ НИКОГДА НЕ СТАВИТ «ТРОЙКИ»

Говорят, однажды легенда казахской литературы Сабит Муканов где-то декламировал стихи, посвященные семидесятилетию коллеги по цеху, а из зала вдруг раздаётся ликующий голос: «Уважаемый Сабе, это восьмистистише Вы же читали десять лет тому назад на шестидесятилетию сегодняшнего юбиляра!» Сабит Муканов, ничуть не смутившись, ответил: «Я не привык менять свои принципы. Остаюсь при своем мнении, как и десять лет назад». Пример классиков заразителен, и я тоже решил уподобиться выдающемуся писателю.

Память наша беспомощна и избирательна. Что ж, такова человеческая природа, не совершенна она и, черт побери, притворна и пристрастна. Кого-то мы жадно любим, кого-то втуне презираем, кого-то вовсе не замечаем.

Уважаемого Саке, Сагимбая Кабашевича Козыбаева, я, кажется, знаю давно. Да и он меня приметил не сегодня. Но почему-то мы с ним уж очень близко не сходились и слишком тоже не удалялись друг от друга. Да как корабли союзных держав часто встречались в открытом море, потом, отсалютовав флажками, ложились на свой заданный курс.

Но, тем не менее, у меня к профессору С.К. Козыбаеву отношение трепетное. Годы совместной службы в Госкомитете по телевидению и радиовещанию Казахской ССР – эта особая страница в нашей жизни. Тогда мы чувствовали классового и идейного врага, как говорилось, за три версты. Но не забывали и о художественной составляющей своих откровений.

В начале 70-х годов, однажды осенью, у парадного подъезда Гостелерадио, кашлянув и захрипев, остановилась легковая машина, вышли оттуда три человека. Одним из них был красивый и улыбающийся молодой джигит – Сагимбай. Он увлеченно о чем-то говорил своим спутникам. А мы в это время, по давно заведенной традиции, как раз собирались совершить вылазку в пивнушку, симпатично прозванную «Желтой буренкой Саимжана». Мой сотоварищ, пихнув меня в бок, показывая кивком головы на Сагимбая, прошептал: «Из молодых да ранних». Слова эти, конечно же, имеют несколько пасмурный колорит, но, как ни странно, в голосе павлодарского паренька прозвучали нотки неподдельного восхищения. И это закономерно. Выпускник факультета журналистики ЛГУ, молодой и перспективный Сагимбай уже тогда стал заместителем главного редактора столичного областного радио. У радиожурналиста С.К. Козыбаева была неповторимая интонация, ненавязчивая манера общения с радиослушателями. Он говорил всегда от сердца, находя совершенно нетронутые клавиши человеческой души. Даже его интервалы, паузы звучали как-то искренне и

сложносочиненно. И это дар, дар божий. Алматинцы должны помнить, что его серия наступательных очерков о западной журналистике создавали такие очереди в киосках за «Вечеркой», что рейтинг этой газеты подскочил в начале восьмидесятых прошлого века на несколько позиций. Это был настоящий бестселлер. Воистину настоящий ученый не только теоретизирует, но и показывает высокий класс в практической журналистике.

И с тех пор я наблюдаю за его ростом. Он – кандидат, доктор наук, организатор и президент Академии Журналистики Казахстана. И все это за какие-то пятнадцать лет. Пятнадцать лет колоссального, кропотливого труда.

Он родился на просторах костанайщины, на равнине. Куда не оглянись – степь да степь. Поэтом, как мне кажется, его восхищают не только остроконечные вершины Алатау, но и незамысловатые холмики и бугорки. Ну что же, с кем не бывает. Безупречен только Бог. Мы все разные. Как муэдзины соседних мечетей тянем одну молитву, веруем в единого Аллаха, но у каждого свой мотив и свои прихожане.

Сагимбай любит отдыхать в Чолпан-Ате. Почему-то его все время тянет в Кыргызстан – тайна серьезная. Когда-то повстречавшись с ним летом, не помню в каком году, я тогда еще не работал в КазНУ, мы долго «за тазиком» беседовали у него дома. Я любовался миниатюрами на стенах его квартиры, богатой библиотекой хозяина. И вдруг он вслух прочитал мне «Последнего шмеля» Ивана Бунина:

Черный бархатный шмель, золотое оплечье,

Заунывно гудящей певучей струной,
Ты зачем залетаешь в жилище человежье

И как будто тоскуешь со мной?

Я про себя прошептал:

Я, я, я. Что за дикое слово!

Неужели вон тот – это я?

Разве мама любила такого,

Желтоседого, полуседого

И всезнающего, как змея.

Он отменный рассказчик, четко знающий свой жанр, серьезный ученый, неустанно идущий по исторической, неизведанной стезе. Слушая его лекции на открытых занятиях, я еще раз убедился, как он виртуозно владеет своим голосом, располагая подаваемый материал в вербальной композиции. Даже полутона у него сверкают яркими красками, позолотой Петербургского Исаакя. Помните, как у О'Генри: «Как только этот человек заговорил, обнаружил, что он наделен своеобразным даром. Его голос был точно музыкальный инструмент, звук которого проникает в душу, и он мастерски, хотя и несколько нарочито играл на этом инструменте».

А такие уроки будоражат умы, пробуждают историческую память. Да и как может поставить после таких своих лекций уважаемый Саке, которому студенты внимают, не мигая и не дыша, им безразлично-нейтральные «тройки». Ибо профессор безгранично верит в своих учеников, «тройка» - это состояние переходящее, а «четверка» и «пятерка» станут в процессе эволюции константой.

Какен КАМЗИН,
доктор филологических наук,
профессор

80 лет для КазНУ – это период формирования собственной корпоративной культуры, расцвета и развертывания новых возможностей, развития информационных технологий.

«ДОРОГИ, КОТОРЫЕ ОНИ ВЫБИРАЮТ...»

В настоящее время в университете обучаются более 20 тысяч студентов, которым преподают более 1500 преподавателей, среди которых - 27 академиков НАН РК, 6 академиков Международной академии высшей школы, более 300 докторов, профессоров и 700 кандидатов наук, доцентов. В стенах университета собрана, по сути, элита казахстанской науки нескольких научных поколений.

Об этих достижениях вуза, его перспективах, об условиях поступления и обучения в нем шел обмен мнениями в широкой аудитории будущих абитуриентов КазНУ, с которыми мы познакомились в ходе профориентационной работы среди школ г.Алматы и Алматинской области.

Кто они, современные школьники, какие требования предъявляют к учебным заведениям, с которыми надеются связать свою студенческую жизнь? Об этом шел разговор с ребятами 11 классов школ № 10, 35, 159 г. Алматы, а также школы им. Ушинского, им. К.Азербайева с. Раимбек, средней школе с. Кыргауылды Карасайского района Алматинской области. Какие профессии в основном хотят получить молодые люди? Наверное, не будет открытием, что это профессии: программиста, юриста, экономиста, лингвиста... И лишь несколько ребят твердо определились с выбором: они будут педагогами. Например, Аружана, выпускница средней школы им. Ушинского, уверенно заявила, что хочет «учить ребят добру, ведь так много в мире зла». Как будущий педагог она определила свою позицию следующим образом: «Мне нравится эта профессия, потому что кому-то нужно быть наставником детей. Я их люблю».

Профессию педагога ребята выбирают в основном, либо полагаясь на собственную интуицию, либо следуя потомственной педагогической традиции или потому, что есть возможность использовать государственную поддержку в виде грантов, которые государство щедро выделяет на педагогические специальности.

Поскольку мы – представители факультета философии и политологии, то активно агитировали ребят поступать на все специальности 3-ступенчатой

системы обучения (бакалавриат – магистратура - докторантура). Но особое внимание аудитории обратили на те специальности, которым обучает наша кафедра - «Социальная педагогика и самопознание», «Педагогика и психология».

Ребята слушали нас с большим интересом. Дистанционная форма обучения, зарубежные стажировки в другие вузы, возможность обучаться за рубежом, преподавание на 3-х языках: казахском, русском и английском, по грантам и договорам было очень привлекательным для будущих абитуриентов. Вызвало заинтересованность у 11-классников и существование в университете Центра социологических исследований и инжиниринга, Научно-инновационного центра образовательных технологий, лабораторий, различных студенческих клубов и научных обществ. КазНУ поддерживает научные и образовательные связи с различными вузами и научными центрами США, Англии, Франции, Германии, Китая, Турции, Индии, России и т.д.

Мы пояснили, что по окончании университета у ребят открывается возможность работать как в государственных учреждениях, так и в частном секторе в качестве педагогов в средних учебных заведениях и в вузах, а в научно-исследовательских учреждениях, аналитических службах, силовых структурах и других организациях в качестве научных сотрудников и консультантов.

Анализ кадровых потребностей современных учреждений страны показывает, что и система образования, и научно-исследовательские учреждения, и управленческие структуры, и административные органы власти, общественные организации будут рады иметь в штате работников высококомпетентного выпускника КазНУ как одного из самых престижных вузов отечественного образования.

С.М. ПУЗИКОВА,
З.Б. МАДАЛИВА,
профессоры кафедры
общей и этнической педагогики

ҚазҰУ-да "Коника Минолта" озық технологиялар зертханасы ашылды

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті журналистика факультетінде «Қазақ университеті» баспасының қолдауымен «Kmlab» «Konica Minolta» озық технологиялар зертханасының тұсаукесер рәсімі өтті. Қазақстандағы «Konica Minolta» компаниясының өкілі А.Е. Сатыбекова және ҚазҰУ-дың Әлеуметтік жұмыс жөніндегі проректоры Ш.Е. Жаманбалаева қатысты.

Жақында ғана ҚазҰУ ректоры Ғалым Мұтанов және «Коника Минолта» компаниясы Бас менеджері Акира Фуджита кездесуінде екі жақты ынтымақтастық келісімшартына қол жеткізген болатын. Аталған ынтымақтастық нәтижесінде озық 3D технологиялар зертханасы ашылды. Ол Елбасының «Қазақстан-2050 Стратегиясы» міндеттерін орындауға бағытталған болатын. Оқу үдерісіне білім берудің озық технологияларын енгізу, өндірістік тәжірибемен ұштастыру, ғылым мен бизнестің кооперациясы, жұмыс берушілердің оқу үдерісіне тартылуы осы міндеттерді айқындайды.

Konica Minolta Holdings, Inc. жапониялық холдингі баспасөз және электронды БАҚ кафедрасы базасында Kmlab зертханасын толықтай жабдықтап отыр. Компания бизнес технологиясын студенттік зертханадан үйрену мүмкіндігіне жол ашуды көздейді. ҚазҰУ студенттері баспа дизайны, құжат айналымын басқару, көп қызметті құрылғыларды меңгеру, баспаның өндірістік жүйесімен зертханалық атмосферада үйрене алады. Салтанатты шара барысында журналистика факультетінің «Коника Минолта» компаниясы мен «Қазақ университеті» баспасында тәжірибеден өткен ең үздік деп танылған 1-курс студенттері

Еңлік Әбдіқадыр, Ерзат Асыл, Ақжарқын Қыдырхановаға 50 мың теңгеден арнайы шәкіртақылар табыс етілді.

Сонымен қатар «Журналист» студенттер шығармашылығына арналған газеттің алғашқы саны жиналған қауымның алдында жарыққа шығарылды. Газеттің қазақ тіліндегі редакторы доцент Р. Жақсылықбаева, орыс тіліндегі нұсқасы аға оқытушы О.П. Ложникованың редакторлығымен шығып тұрмақшы.

Компания инженерлері мен мамандары тарапынан кеңестер мен он-лайн режимде өтетін семинарлар бұл технологиялардың қыр-сырын үйренуге басты мүмкіндік береді. Тегін таратылатын мобильді қосымшалар арқылы әр студент өзінің құжат айналымын интеллектуалды тұрғыда басқара алады.

P.S. Коника Минолта бренді интеллектуалды шығармашылықты танытады, инновацияға ұмтылады, сенімділік пен достық ынтымақтастықты орнатады. Компанияның басты ұраны: «Әрқашан клиенттерімізді түсінуге және олардың тілектері мен талаптарын болжауға, сондай-ақ олардың бизнес-міндеттерін шешуге тырысады».

Әйгерім ӘЛІМЖАНОВА,
журналистика факультетінің оқытушысы

Ғылым патшасына саналатын математика ілімінің Қазақстанда өркен жаюына біздің аға буын — математиктер 1960-70 жылдары қыруар жұмыстар атқарды. Олар математиктердің тек Қазақстанда ғана емес, КСРО-ның іргелі математикалық орталықтарында дайындалуына айрықша күш салды. Сондай ұлттық ғылымның айтулы жанашырларының бірі ғана емес, бірегей ретінде математика ғылымының дамуына үлкен үлес қосқан ғұлама ғалым Жәутіков Ахметбек есімі алғашқы болып ауызға алынары сөзсіз. Сол кісі 1959 жылы Сібірде жаңа ашылып жатқан Кеңестер Одағы Ғылым академиясы бөлімшесінің бастығы академик М.А. Лаврентьевпен кездесіп, Новосибирскіде жаңадан есік ашқан университетке өзімізде жақсы оқып жүрген 14 қазақ студенттерін жіберуге келісім жасасқан екен. Сол келісім-шарт бойынша математика, физика мамандықтарына ҚазМУ-ден (қазіргі ҚазҰУ) — 5, ҚазПИ-ден (қазіргі ҚазҰПУ) — 9 студент Новосибирск университетіне қабылданды. Ел сенімін ақтау мойнындағы парыз екендігін жаста болсақ, терең түсінген біздер жақсы оқыдық. Барлығымыз бірдей орыс тіліне жетік болмасақ та, бірінші жылдың өзінде-ақ үшеуіміз беске оқып, ең жоғарғы степендия иегері атандық. Солардың бірі Баимбетов Фазылқан бес жыл бойы үздік оқып, Лениндік стипендия алып жүрді. Соның нәтижесі болу керек, бізден кейін келген қазақ жастарын Новосибирск университеті қашан да жатсынбай қарсы алады.

Қазақ математиктерінің алтын дәуірі

Бұл университетте көптеген атақты академиктер, Нобель сыйлығының лауреаттары, Социалистік Еңбек ерлері сабақ беретін еді. Университеттің ғылым әлеуеті өте жоғары деңгейде болды. Новосибирскідегі Ғылым академиясының бөлімшесі мен Университеті Кеңестер Одағындағы математика ғылымының орталығы десе болғандай еді. Сондықтан болар біздің үлкен ағаларымыз ҚазМУ-дің математика факультетінің деканы Х.И. Ибрашев, ҚазПИ-дің деканы М.К. Сәтбаев математика, физика саласында жақсы оқытын студенттерді Новосибирскіге, Мәскеуге, Ленинградқа үзбей жіберіп отыратын. Нәтижесінде осынау ғылым орталықтарындағы үлкен оқу орындарынан жақсы білім алған, талапты да талантты, білімді де білікті жас мамандар Қазақстанға көптеп келе бастады. Солардың алғашқыларының бірі болып жоғарыда айтылған Новосибирск университетінің 14 түлегі 1964 жылы оқуымызды ойдағыдай аяқтап, Қазақстанға оралдық. Жас маман ретінде Қазақстанның жоғары оқу орындарында математикадан, физикадан жастық жігер, жаңашыл серпінмен ұстаздық пен ғылымды ұштастырған еңбек жолын бастап кеттік.

Академик Баимбетов Фазылқан бастаған үш жас оқытушы қасиетті қара шаңырақ ҚазМУ-ге жіберіліп, ұшқан ұяда қызмет ету бақытына ие болдық. Мен өзім «Математикалық анализ», «Математикалық физиканың теңдеулері» деген негізгі пәндерден дәріс оқып, тәжірибелік сабақтар жүргіздім. Тіпті алғашқы жылдары жаңа екі арнаулы курсты «Сингулярлы интегралдық теңдеулер» (өзім білім алған университетте бұл арнаулы курсты бізге Социалистік Еңбек Ері, академик С.Л. Соболевтің өзі оқыған) және «Ұлғайтылған аналитикалық функциялар» (бұл арнаулы курсты бізге университетіміздің ректоры академик И.Н. Векуа оқыған) жоғары курс студенттеріне оқыдым.

Ал жоғарыда аталған 14-тің екеуі профессор Б. Нақысбеков, Е. Шалбаев — ҚазПИ-де, екеуі Қарағанды университетінде, екеуі Павлодарда, қалғандары тағы басқа қалалардың жоғары оқу орындарына бөлініп, сонда еңбек етті.

Менің бұл айтып отырғаным сол жылдары Новосибирскіде білім алған алғашқы топтың жайы. Ал кейіннен Новосибирскіден де, Мәскеуден де, Ленинградтан да білім алған жастар көбейіп, қазақстандық білікті жас мамандар молая бастады. Олардың

қандай нәтижелерге қол жеткізгендігін шағын мақалада түгендеп шығу мүмкін емес. Бірақ көбінің талантты да дарынды математик болғандарына еш күмән жоқ екендігін атап айта кетуге болады.

Енді сол кейінгі топтағылардан өзім оқытқан, талаптары мен таланттарына көзім жеткен шәкірттерімді онда да, барлығын емес, есте қалғандарын атап өтейін. Алдымен студенттерден бастайын. Менен курстық, дипломдық жұмыстар алып, оны беске қорғап, қызыл диплом алған Ногосбаева, Котоянц деген студенттерімді үнемі жылы ілтипатпен еске алып отырамын. Ал менен дәріс тыңдап, сабақ алған кейін ірі қызметтер атқарып жүрген математик жігіттерден министр болғандар Ж. Күлекеев, Б. Жұмағұлов, Ж. Ертілесова деген студентіміздің орынбасары болды, әлі де сондай үлкен орында қызмет атқаруда. Н. Темірбеков Өскеменде ректор, М. Бектемесов ҚазҰУ-да, С. Қалимолдаева Британ-Қазақ университетінде проректор қызметін атқаруда.

Кейінгі тұста математикадан доктор болғандар көбейе түсті. Солардың еске түскендерін атап өтейін. Олар: Б. Жұмағұлов, Ж. Күлекеев, С. Қалимолдаева, М. Қалимолдаев, М. Дауылбаев, Қ. Абдиев, Ж. Ертілесова, Н. Темірбеков, М. Бектемесов. Әрине, кейбір мен біле бермейтін, тіпті шет елдерде жүргендері бар болуы мүмкін.

Новосибирскіден, басқа да жоғары оқу орындарынан келген және өзімізден оқып шыққан математиктер мен аға буын ағаларымыздың арқасында 1970-80 жылдары математика ғылымы Қазақстанда өте жақсы дамыды. 1970 жылға дейін мен білетін Орынбек Жәутіков, Төлеубай Аманов, Базарбай Оразбаев сынды атақты үш қана доктор математик болған-ды. Аса көрнекті ғалым, математик Мұхтарбай Өтелбаевтың айтуына қарағанда, жаңылмасам, бізде 1970 жылға дейін барлығы 30 математика докторы болса, 1970-80 жылдары, яғни небары айналдырған 10 жылдың ішінде жаңадан 40 математика докторы қатарға қосылыпты. Бірақ 90-жылдан кейін математика ғылымының бәсеңдеп қалғаны да шындық.

Осынау орасан зор жетістіктерге қол жеткізген 1970-1980 жылдарды мен қазақ математика ғылымының «алтын дәуірі» деп атар едім.

Өзім ұстаз ретінде бүгінде 80 жылдығын тойлап отырған университетіме 40 жылдық еңбек жолымды арнағанымды зор мақтаныш тұтамын.

Ермек КАТЕКОВ

ҚАРА ШАҢЫРАҚТЫҢ МЕРЕЙТОЙЫНА АРНАЛҒАН ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ БАЙҚАУ

Қасиетті қарашаңырақ ҚазҰУ-дың 80 жылдық мерейтойына орай журналистика факультеті, баспа ісі және дизайн кафедрасының ұстаздары мен студенттік оқу-тәжірибелік «Шуақ» жастар журналы университеттік шығармашылық байқауының қорытындысын жариялады.

Байқау университет көлемінде жүргізіліп, студенттер 8 тақырыптың біреуіне шығарма жазып, байқау ұйымдастырушыларына жолдаған болатын. Жастар байқаумен баспа ісі және дизайн кафедрасының әлеуметтік желілері арқылы танысып, белсене атсалысты. Мұнда 20-ға жуық үздік шығарма сараланып, 3 жеңімпаздың шығармашылық еңбегі ерекше аталды. Тыңнан түрен шыққан студенттердің тырнақалды туындыларынан айтар ой мен жеткізер пікірдің молдығын аңғаруға болады. Мамандығы мен факультеті басқа болса да, шығармашылық қабілеттері ұшқыр жастар баспа ісі және дизайн кафедрасының жалпы әдістемелік жиналысында марапатталды. Оларды баспа ісі және дизайн кафедрасының меңгерушісі Сағатбек Медеубекұлы шын жүректен құттықтап, ақ тілегін білдірді. Ал байқауды ұйымдастыруға белсене қатысқан кафедра ұстаздары Б. Әсембаева, Р. Әбдиева, Б. Омарова, М. Майлықұтова және «Шуақ» студенттік оқу-тәжірибелік жастар журналының бас редакторы Д. Балабекұлы жұмыстардың

ерекшеліктерін атап өтіп, салтанатты түрде марапаттау рәсімін бастады.

80 жылдық мерейтойға арнайы ұйымдастырылған байқауда 3-орынға баспа ісі және дизайн кафедрасының 1 курс студенті Дана Сейдраманова, 2-орынға биофизика және биомедицина кафедрасының 4-курс студенті Талшын Артыққызы, ал 1-орынға экономика және бизнес жоғары мектебінің 1-курс студенті Сымбат Талап ие болды.

Жеңімпаздарға ұстаздар тарапынан ақшалай сыйлықтар мен арнаулы сертификаттар табысталды. Байқау жеңімпаздарының үздік шығармалары ҚазҰУ-дың студенттік «Шуақ» оқу-тәжірибелік жастар журналының 80 жылдық мерейтойға арнаған арнаулы шығарылымында жарияланады.

Ақмөлдір ТІЛЕПБЕРГЕН,
баспа ісі және дизайн кафедрасы
меңгерушісінің ғылым, инновация және халықаралық қатынастар жұмысы жөніндегі орынбасары

Мерейтойға тарту

Баспа ісі және дизайн кафедрасының оқытушы- профессорлары 2013-2014 оқу жылында «Қазақ университеті» баспасында жарық көрген 14 кітапты «университетіміз бен факультетіміздің мерейтойларына тартуымыз» дейді.

Баспа ісі және дизайн кафедрасы және оның жанындағы «Құзыретті баспагер» оқу, ғылыми-зерттеу орталығы университетіміздің 80 жылдығын үлкен мереймен қарсы алды. Ол мерей мазмұны мынада:

Баспа ісінің қазақ жерінде бастау алғанына екі ғасырдан асса да оның мамандық ретінде оқытыла бастағалы және сол мамандыққа баулитын пәндердің бағыт-бағдары қалыптаса бастағалы он бес жылдан жаңа асты.

Пән оқыту амалдары мен тәсілдерінің іс жүзінде қолданысқа ену үдерісі, кәсіби тіл түзілімі және құзыреттілік ұғымдары мағынасының ғылыми негізде тұрақталуы үшін бұл көп уақыт емес. Десек те кафедра оқытушы-профессорлары мемлекеттік тілде әлі де қалыптаса қоймаған баспа және полиграфия аталымдары мен терминдерінің тізбесін, олардың түсіндірілімін, анықтамасын, айқындамасын жасауды, алдымен, қолға алды. Бұл мақсатта «Сөздік-Словарь» баспасымен өзара келісімшартқа отырып, А. Байтұрсынов атындағы Тіл білімі институтының ғылыми сараптамасынан кейін баспа ісінің және полиграфия аталымдары және терминдерінің түсіндірме сөздігін жарыққа шығарды. (Медеубекұлы С., Омарова Б., Әбдиева Р. «Баспа және полиграфия терминдерінің түсіндірме сөздігі» - А.: «Сөздік-Словарь», 2013 ж.)

Баспа және полиграфия жұмысы өндіріспен тікелей байланысты болатындықтан, жалпыға ортақ ережелерге, қағидаларға, нормаларға бағына отырып әрекет етеді. Ондай талаптар мемлекеттік және ұлттық мүддеге сай жасалады да жүзеге асады. Баспа ісі де, полиграфия да қоғамдық-әлеуметтік, қоғамдық-саяси, қоғамдық-экономикалық, қоғамдық-руханияттық жүйелердің бәріне тікелей араласады, нақтырақ айтқанда, соларға қызмет етеді.

Мемлекеттік, ұлттық мүдде тұрғысынан қарағанда да әр саланың өз мұрат-мақсаты тарапынан келгенде де жалпыға ортақ стандартты түзу, шығару, тарату және соған бағына отырып, жұмыс істеу басты міндет болып қалыптасқан. Еліміз тәуелсіздік алғаннан кейін баспа, полиграфия және кітапхана ісіндегі бұрынғы ұлттық стандарттарға да, халықаралық стандарттарға да қайта қарау керек болды. Кафедра ғалымдары Қазақстан Республикасы ұлттық мемлекеттік Кітап палатасымен бірлесе отырып, жаңа стандарттарды жасауға атсалысты. Осы сала бойынша екі бірдей оқу құралын жарыққа шығарды. (Мұқатаева Қ. Баспа ісіндегі стандарттар. Оқу құралы. А. «Қазақ университеті», 2012. 210 бет және Майлықұтова М. Баспа басылымдарының стандарттары. Оқу құралы. - А.: Қазақ университеті, 2013. 161 б.)

Әрине, баспа ісінің не екендігін жалпылама баяндағанымызбен, оның атқаратын қызметі, құрылымы, кәсіби машықтары, салалық ерекшеліктері, мамандардың қызметтік құзыреттері, әрекет етудің құқықтық негіздері туралы нақты біле бермейміз. Осы мәселенің

Досжан Балабекұлының коллажы

орнын толтыру мақсатында «Баспа ісінің негіздері» деген пән бойынша да оқу құралын дайындап, жариялады. (Омарова Б. Основы издательского дела: учебное пособие. - А., Қазақ университеті, 2013. 100 с.)

Баспа ісінің тарихы да, табиғаты да ғылыми негізде танылуы, оқылуы қажет. Кафедра ғалымдары бұл тұрғыда үздіксіз ізденіс үстінде. Кітап шығару тарихы жазылғанымен, оның қандай жолдармен, қалай шығарылғаны, кімдердің қандай күш жұмсағаны, қандай амал-тәсілдерді қолданғаны, қандай заңнамалық-құқықтық нормативтерге жүргені әлі толық зерттеліп болған жоқ. Алғашқы қазақ баспагерлері мен редакторлары дегенде кімдерді атап-атап айтатындығымыз да әлі анықталу үстінде. Біз өткенді іздеп жүргенде бүгінгің өзі тарихқа айналып кетуі әбден мүмкін. Сондықтан уақыт оздырмай заманауи талаптар нәтижесінде дүниеге келген жаңарымдық (инновациялық) технологияларды дер кезінде тану, таныту, оқытуды қолға алдық. Сол талпыныс барысында қазіргі баспа ісі туралы алғашқы оқу құралы жарық көріп үлгерді. (Әбдиева Р. Қазіргі баспа ісі: Оқу құралы. - А., Қазақ университеті, 2013. 130 б.)

Баспа ісін ұйымдастыру, жүргізу, басқару, жарнамалау, насихаттау, пайда табу, нәтижеге жету мәселелерінің отандық және шетелдік тәжірибелері бар. Қазіргі тілмен қысқартып айтқанда баспа ісінің менеджменті мен маркетингін, дәстүрлі әрі заманауи талғамдар мен танымдарды, тәжірибелерді студенттің білуі, ұтымды қолдануды үйренуі қажет. Осы қажеттілікті өтеу мақсатында кафедра ғалымдары баспа ісіндегі менеджмент пен маркетингі оқытуды қолға алды. Бірнеше жылдық оқыту, зерттеу тәжірибелерінен кейін мемлекеттік тілде оқу құралы студенттердің қолына тиді. (Әсембаева Б. Баспа ісінің менеджменті мен маркетингі: Оқу құралы. - А., Қазақ университеті, 2011. 105 б.)

Баспа және полиграфия өнімдерін даярлау, шығару, шыққан өнімді сұрыптау, іріктеу, топтау, тиісті орындарға жіберу, одан кейін тұтынушының қолына тигізу ағымдарының ақпараттық, қаржылық, экономикалық, қызметтік қажеттіліктерінің барлығын алдын ала жоспарлап, ең тиімді жолдарын қарастыру, аз шығын жұмсай отырып, ұтымды үйлестіру шеберліктерінің тарихи тәжірибелері мен

заманауи талаптарын үйрететін логистика пәні де оқу бағдарламасында бар. Бұл пән бойынша оқу әдістемелік кешен жасалып, жарыққа шығарылды (Логистика в книжном деле: Учебно-методический комплекс - құрастырған Мергенбаева Қ. - А.: Қазақ университеті, 2012. г.)

«Кітап мәдениеті» деген халықаралық ұғым бар. Мұның астарында кітапқа қатысты таным мен түсініктің, талғам мен талаптың, тәжірибе мен тағылымның, дәстүршілдік пен жаңашылдықтың мәні мен мағынасы тоғысқан. Алғашқы кітаптан бастап қазіргі электрондық кітапқа дейін қалыптасқан үрдістердің тағылымдық тұстарын анықтау, айту, үйрету - оқу үдерісінде ұмыт қалдыруға болмайтын ұлағатты іс. Кітап мәдениеті артқан тұста кітап сыны да бой түзейді. Мұнда қандай кітапты қалай және кімге арнап шығару және оны қалай оқу әдебі мен әдеттерінің әлемдік тәжірибелерінен сабақ ала отырып, ұлттық ерекшеліктерімізді дамыту үдерісіне атсалысу да болашақ маманның еншісіне тиесілі болса керек. Бұл тарапта да кафедра оқытушылары үлкен ізденісте (Әбдиева Р.С. Кітап мәдениеті. - А.: Қазақ университеті, 2013.).

Баспа ісі шығармашылықпен де, өндіріспен де тікелей байланысты жүзеге асады. Өндіріссіз бірде-бір басылым жарыққа шықпайды. Баспа өнімді жоспарлайды, ұйымдастырады, ұлттық және халықаралық стандарттарға сай әзірлейді, редакторлық, түзеткерлік, техникалық, безендік дайындықтардың барлығын полиграфия мүмкіндіктері мен талаптарына сай және ондағы технология ережелеріне сәйкес дайындайды. Болашақ баспагер-редактор полиграфия өндірісінің технологиясын біліп шыққанда ғана өз мамандығына құзыретті болады. Демек, ол бұл жөнінде де тыңғылықты білім алып шығуы тиіс. Осы талаптардың үдесінен шығу мақсатында қажетті оқу құралдары дайындалды (Омарова Б.Ә., Әбдиева Р.С. Полиграфия өндірісінің технологиясы: Оқу құралы. - А., Қазақ университеті, 2013.).

Мәтінді әдеби редакциялаудың басты әдіс-тәсілдерін үйрету ең басты міндетіміз деп білеміз. Онсыз, яғни әдеби редакциялау үдерісінен өтпей бірде-бір басылым жарыққа шыға алмайды. Көркем әдебиет мәтінін саралау бір басқа да, ғылыми-танымдық басылымдар мәтінін редакциялау өзгеше, ал балаларға арналған кітаптарды өңдеу бір басқа да,

оқулықтарды сарашы сүзгісінен өткізу де бөлек. Сондықтан бұлардың кәсіби ерекшелігі және салалық бағыты өздеріне тән редакциялау амалдарын талап етеді. Соларды оқытып-үйрету оқытушылардың басты міндеті болғандықтан бұл бағытта да арнайы оқу құралдарын дайындады (Мухамадиева Л.И. Теория и методика редактирования: учебно-методическое пособие. - А.: Қазақ университеті, 2013. Медеубекұлы С.М. Басылымды редакторлық әзірлеу: оқу құралы. - А.: Қазақ университеті, 2013.).

Біз тек баспадағы әдеби редактор машықтарын үйретіп қана қоймаймыз. Техникалық редактордың да, жоспарлаушы мамандардың да кәсіби ерекшеліктерін білдіруге тырысамыз. Авторлық баспа табақты есептеу тәсілдерін, авторлық қаламақыны есептеу жолдарын, есептік табақты, шартты баспа табақты, болашақ кітап өлшемін, қағаз, қатырмақағаз, картон, бояу, шығындарын есептеу амалдарын да оқытамыз. Кітап өндірісінде мұның бәрі - редактордың жадында болатын кәсіби машық талаптары. Сондықтан да баспадағы және полиграфиядағы шығын түрлерін алдына ала біліп, оларды болдырмауды үйрену керек. Бұл мүддеге сәйкес оқу-әдістемелік құрал студенттердің пайдалануына берілді (Омарова Б.Ә., Әбдиева Р.С. Баспа-полиграфия шығындарын есептеу: оқу құралы. - А.: Қазақ университеті, 2013.).

Тағы үш кітап жөнінде айта кеткен орынды. Олардың екеуі профессорымыз А-Х.Ф. Мархабаевтың екі томдық монографиясы. Баспа полиграфия саласында ғылыми-танымдық басылымдарды даярлау, зерттеу әдіс-амалдарын оқытумен айналысатын ұстаз бұл монографияларын университетіміз бен факультетіміздің мерейтойына арнады (Мархабаев А-Х.Ф. Фантастика негіздері Екі томдық. 1-2-томдар. А., Қазақ университеті, 2013.).

Факультеттің 80 жылдық мерейтойына арналған энциклопедиялық-анықтамалық сипатындағы шежіре-кітап та кафедра оқытушыларының қомақты сыйы деп білеміз (Ұлт сөзгерлері ұшқан ұя - құраст. С. Медеубекұлы - А.: Қазақ университеті, 2014. 228 б.)

Сағатбек МЕДЕУБЕКҰЛЫ,
баспа ісі және дизайн кафедрасының меңгерушісі,
ф.ғ.к., доцент

Жалғасы. Басы 1-бетте

ЖҰМЫС БЕРУШІЛЕР ФОРУМЫ

Осылар үшін тиімді десек, екінші жағынан, бізге жұмыс берушілер ҚазҰУ-дың 80 жылдық тарихындағы жетістіктерге көздері жетіп отыр», - деп атап өтті.

Форумға 100-ден астам отандық және халықаралық компаниялар, ұйымдар, бизнес, ғылым және өндіріс салаларының жетекші өкілдері қатысты. Солардың інінен алғашқы сөз кезегін алған Қытай Халық Республикасының Бас Консулының міндетін атқарушы Дэн Шанлинг: «ҚазҰУ — Қазақстандағы ең алдыңғы қатарлы оқу орындарының бірі. 80 жылдық тарихи жолда бұл оқу орны биік белестерден ғана көрініп қоймай, көптеген жетістіктерге де қол жеткізе білді. Оған Қазақстанның өнеркәсіптік, экономикалық жетістіктерге жетуіне ықпал еткен осы оқу орнының профессор-оқытушылар құрамы мен бітіруші түлектерінің үлесі дер едім. Сондай-ақ ҚазҰУ шетелмен байланыс орнатуда өзінің үлкен жетістіктерін көрсетіп келеді. Қазақстан мен Қытай достық қарым-қатынаста екенін білесіздер. Осындай форумды өткізе отырып, біз берік серіктестік пен шынайы достықтың

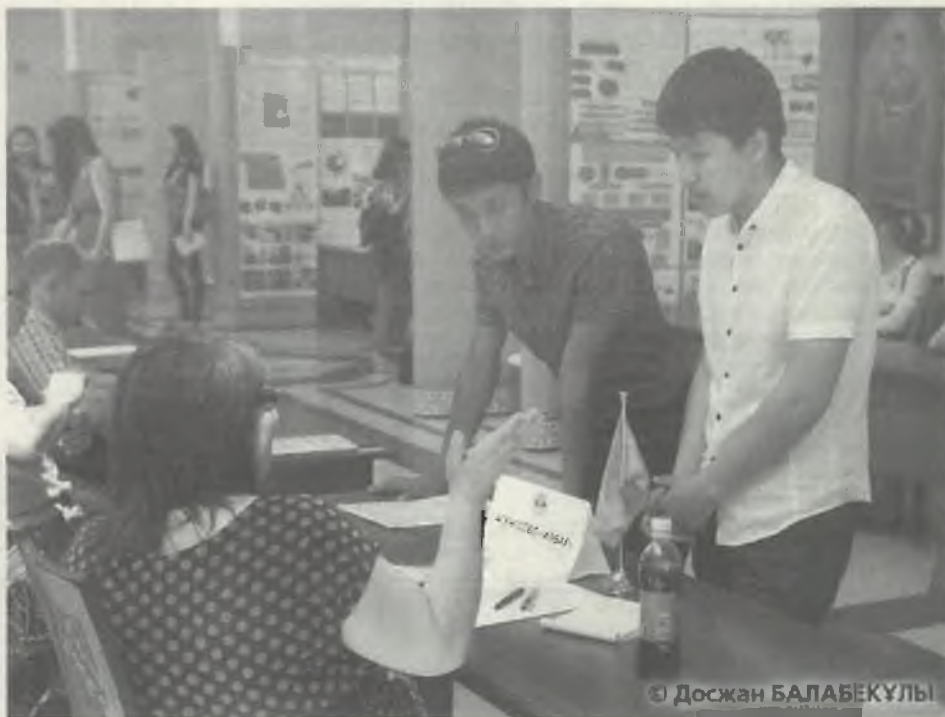
жақсы нышанын көрсетіп отырмыз. Ежелгі қытай ойшылы Лао Цзы: «Саяхаттың жолы бірінші қадамнан басталады», - деп айтып кеткен. Меніңше, бүгінгі бастау алып отырған жол — жетістікке апаратын жол», - деп өзінің шынайы ілтипатын білдірді.

Форумда Австрия елшілігі Сауда бөлімінің бастығы әрі Сауда Атташесі Михаэль Мюллер, «Назарбаев зияткерлік мектептерінің» ДБ БҰ Басқарма төрайымы Күләш Шәмшидинова, АҚ «Қазақстан Халық Банкінің» басқарма төрайымы Үміт Болатханқызы Шаяхметованың атынан аппарат жетекшісі Ермек Қойшыбаев, «EFES Kazakhstan» компаниясының Алматы зауытының директоры Сабыржан Белгібаевтар сөз алып, Қазақстанның жетекші классикалық университеті мәртебесіне ие Қазақстан білімі мен ғылымының ірі орталығы, жоғары кәсіби, жоғары оқу орнынан кейінгі білім мен ғылымның инновациялық дамуының ұлттық көшбасшысы екендігін атап өтті.

Әсіресе «Назарбаев зияткерлік мектептерінің» ДБ БҰ Басқарма төрайымы Күләш Шәмшидинова пікірі ерекше назар

аудартты. Өз сөзінде: «Бүгінде білімді бағалау, оқушы мен ұстаз арасындағы қарым-қатынас өзгеріп жатыр. Өзгермей отырған бір нәрсе бар, ол — мектепке білімді әрі білікті ұстаздың керектігі. Сондықтан «Назарбаев зияткерлік мектептеріне» химиядан, физикадан, биологиядан, математикадан сапалы білім беретін, қазақ тіліне жетік, орыс пен ағылшын тілдерін кәсіби маманына пайдалана алатындай, елін сүйетін ұлтжанды, патриот, тілін сүйетін ұстаз керек. Өйткені елжанды азамат тәрбиелеу

осы жұмысты жалғастырығымыз келеді. Себебі елімізде 15 «Назарбаев Зияткерлік мектебі» жұмыс істеп отыр. 2015 жылдың соңына таман 20 мектеп жұмыс істейді деп жоспарлап отырмыз. Алматыда қазір екі мектеп салынып жатыр. Бізге ҚазҰУ-дың базасы өте қажет. Ғылыми жұмысқа бейім балаларды отандық және шетелдік ғылыми орталықтарға жібереміз. Тәрбие жұмысына сіздерден біз «100 кітап» жобасын алдық. Осы жобаға байланысты аудиохрестоматия жазғалы жүргенбіз. Бұған бізге журналистика факультетінің

© Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ

үшін ұстаздың өзі ұлтжанды болуы керек. Сондай ұстаздарды біз сіздерден күтеміз», - дей келіп, «Болашақ өмірін ұстаздықпен байланыстыра алатын жас студенттер болатын болса, өзіміздің мектептің базасында тәжірибе ұйымдастыруға дайынбыз. Ұлттық университетімізді ұлттық ғылыми зерттеу орталығы деп білеміз. 2010 жылы «Назарбаев зияткерлік мектебінің» оқушылары химиядан, физикадан, биологиядан, математика факультеттерінің элективті пәндерінен өткен еді. Бүгінді бұл тоқтап қалды. Біз

«әл-Фараби радиосының» үлкен көмегі болды. Осы жобаны одан әрі іске асырсақ, Қазақстандағы өзге де мектептерге ұсынар едік. Сондықтан сіздердің оқытушы ғалымдарыңыз ғылыми жобаларға ғылыми жетекшілік етіп, тәрбие жұмыстарына қолдау көрсетеді деген үлкен үмітіміз бар», - деп атап өтті.

Форумда ҚазҰУ бітіруші-түлектерінің халықаралық деңгейде басқа әлемдік университеттер түлектерімен бәсеке болу мақсатында және болашақта танымал шетелдік университеттерге түсу жолдарын оңайлату мақсатында ҚазҰУ-дың 5 бітіруші түлектеріне, атап айтқанда, химия факультетінің студенті Әйгерім Қайдарға, биология факультетінің студенті Ботагөз Үсіпбекке, математика факультетінің студенті Дархан Өмірзақовқа, география факультетінің студенті Ләззат Кайбалдиеваға, физика факультетінің студенті Дәурен Әділбековке Diploma Supplement алғашқы куәлігі берілді. Одан кейін ведомствалық марапаттауларды ұсыну үшін ҚазҰУ жұмыс берушілеріне сөз беріліп, «Назарбаев зияткерлік мектептері», Алматы қаласы жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы, «Софтлайн Трэйд» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің директоры Дю Аннан мен ҚазҰУ арасында тікелей ынтымақтастықты орнату мақсатында алғашқы меморандумға қол қойылды. Өйткені Назарбаев зияткерлік мектептері - қазіргі таңда республикадағы ең беделді оқу орындарының бірі. Келесі жылы Алматыда жаңа екі Назарбаев зияткерлік мектебі ашылады, бұл мектептерді кадрмен қамтамасыз етуде және соңғы жылдары ҚазҰУ түлектерді жұмыспен қамтамасыз ету жолдарын жүйелі түрге салып, биылғы жылдан «Білім алушыларды үздіксіз тәжірибелік дайындаудың тұжырымдамасы» іске қосылды.

Римма ЖАҚСЫЛЫҚБАЕВА,
баспасөз және электронды БАҚ
кафедрасының доценті

ҚазҰУ-да университеттің 80 жылдығына және 1 маусым балаларды қорғау күніне арналған шахматтан XIV дәстүрлі Олимпиада өтті

Тамсандырған түлектер балы

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің 80 жылдық мерейтойына орай «Мерейтойлы онкүндігіміздің» нүктесін қойып, қорытындысын жасаған Түлектер балы аса жоғары салтанатты деңгейде өтті. Бұл күні ҚазҰУ көптеген қоғам, мемлекет, мәдениет қайраткерлері болып табылатын барша түлектердің басын қосты. Бірақ, айта кетерлігі, сол мыңдаған түлектердің ішінде бұл күні ертең өздерінің бітіру жұмыстарын қорғап, дипломдарын қолға ұстағалы тұрған биылғы түлектерге ерекше толғаныс беріп, аса маңызды болғаны сөзсіз. Олар қара шаңырақтың мерейлі тойымен тұспа-тұс келген түлектер күніне барынша қызу дайындықпен қатысты.

Түлектер күнін бастаған жүргізушілердің сөзінен кейін түлектерден құралған дебютанттар ортаға шығып полонез биледі. Тамаша биден кейін ҚазҰУ ректоры Ғ. Мұтановқа сөз берілді. Ректор құттықтау сөзінде: «Барлық университет тек өзінің түлектерімен ғана мақтана алады. Сіздер қаншалықты дұрыс тәрбие алдыңыздар, қаншалықты жақсы құндылықтарды бойларыңызға сіңіре білдіңіздер, сіздердің ертеңгі өмір жолдарыңыз да соған байланысты болады. Сондықтан, құрметті біздің түлектеріміз! Біз сіздермен әрқашан мақтанамыз. Өйткені сіздер осы еліміздің ең іргелі әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің түлектерісіздер!», - деді.

Жалынды жастарды марапаттау салтанатынан кейін ректор Түлектер балын ашық деп жариялап, ортада 50 жұп дебютанттың өнері тамашаланды. Салтанатты шарада филология, әдебиеттану және әлем тілдері факультетінің 4-курс студенті, «Ұлттық құрама» жайдарман тобының ең белсенді мүшесі, биылғы ҚазҰУ түлегі Нұрсұлтан Жақсығенов: «Міне, бұйырса біз де алтын ұямызды бітіргелі тұрмыз. Мен бүгін үлкен қуаныштымын. Тамаша түлектер балы ұйымдастырылып отыр. Бұл - біз үшін үлкен қуаныш. ҚазҰУ-ға түскелі үлкен-үлкен жетістіктерге жеттім. Университетім мені биік шыңдарға жетеледі. Ұстаздарыма, оқытушыларыма,

мерейтой аясында ұйымдастырылып отырған Түлектер күнінде факультетке барлық топтастарымызбен бас қосып, мәре-сәре болдық. Тіпті, мынадай үлкен кітапхананың залында өтіп жатқан Түлектер балын, ондағы жастарды көріп ерекше тебіреніп тұрғаным жасырын емес. ҚазҰУ-да студенттерге мол жағдай жасалыпты. Бәрі керемет, бейне бір ертегі әлеміндей. Біз бітірген 1979 жылы мұндай ғимараттар, әсем безендірілген залдар болмаған еді. Ал қазір сөзбен жеткізу мүмкін емес. Мен және менің топтастарым тағы бір мәрте ҚазҰУ-да оқып, білім алғымыз келіп кеткенін жасырмаймыз. Біз қанат қаққан университетіміз барынша жасарып, жаңданып кетіпті. Білім алған факультетіміздің өзінде бірнеше жаңа кафедралар ашылыпты. Бүгінгі Түлектер балы біздің жастық дәуренімізді қайта оралтқандай, ғажап сәтке жетелеп тұр», - деп ерекше әсерімен бөлісті. Ал биылғы ҚазҰУ түлегі, «Сұңқар» студенттер кәсіподағының төрайымы, экономика және бизнес жоғары мектебінің 4-курс студенті Айдана Сыдықова университетінің 80 жылдық мерейтойында тұспа-тұс келіп отырған

бұл қуанышты, түлектер күнінде бітіргелі отырған мерейлі шағын жақсылыққа балап, осындай шараны жоғары деңгейде өткізіп отырған университет басшылығына алғысын жеткізді.

«Ақ көйлек, смокинг, бабочка». Мұның бәрі әдемі кештің, жоғары талғамның, эстетикалық тәрбие белгілерін көрсетеді. Бүгінде елімізде жастармен ұйымдастырылатын мәдени кештер бал мәдениетін дамытып, сондай шараларда вальсбилеу үлкен танымдылыққа ие болып келеді. Бұл кеште де дебютанттардың бірнеше тобы дайындалған болатын. Соның бірі ерекше көзге түскен ҚазҰУ-дың әскери кафедрасы курсанттарынан құралған дебютанттар вальсі екені сөзсіз. Әдемі де, әсерлі вальстен кейін керемет ойын түрлері, жарыс билері, «Сұңқар» студенттер кәсіподағының биі, көңілді әндерге билер, әзілмен өрілген өнерлермен жалғасын тапты. Ең бастысы, Түлектер күні талай жастың жүрегінде сақталып қалары сөзсіз.

Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ
Суреттерді түсірген автор

ҚазҰУ студенттерге тек сапалы білім беріп қана қоймай, олардың толыққанды тұлға болып қалыптасуына барлық жағдай жасайды. ҚазҰУ-дың студенттік өзін-өзі басқару ұйымдарында қызмет еткен әр студент қоғамның дамуына ерекше үлес қосуға қабілетті жас болатыны сөзсіз. Белсенді ҚазҰУ студенттеріне ректордың бұйрығымен бекітілген «Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетіне 80 жыл» мерекелі медалі және арнаулы алғыс хаттар табысталды.

барша ҚазҰУ ұжымына алғысым шексіз. Біз жоғары Лига чемпионатын бағындырдық. Ендігі мақсат Ресейді бағындыру. Содан кейін Сочиге бару», - деп алдағы мақсат-міндеттерімен және тамаша көңіл-күйімен бөлісті. Тіпті, осы күнге арнайы келген қонақтар да бар екен. ҚазҰУ-дың 1979 жылғы түлегі, ҚР Сенаты аппараты қызметінің зейнеткері Гүлдария Райымбекова ханым: «Біз ҚазҰУ-дың тарих факультетінде 1974-1979 жылдары аралығында білім алдық. Бүгін 80 жылдық

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректораты

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

Бас редактор – Саягүл ӘЛІМБЕКОВА
Жауапты хатшы – Дариға АМАНГЕЛЬДИЕВА
Тілшілер. Әйгерім ӘЛІМБЕКОВА, Ақмарал ҚУАНЫШЕВА
Дизайнер – Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ
Корректорлар: Гүлжан РҮСТЕМБЕКОВА, Гүлмира БЕКБЕРДИЕВА

МЕКЕНЖАЙЫ:

050040, Алматы қ., әл-Фараби даңғылы, 71, ректорат, 11-қабат, №1104 бөлме.
Байланыс телефоны: 377-33-30, ішкі: 11-94, тікелей: 377-31-48.
Электронды мекенжай: kazuniver-gazeti@mail.ru

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттелді.
"Гамма-принт" баспаханасында (Райымбек даңғылы, 369) басылды.
Тел.: 8 (727) 247-98-30, 247-98-31

Бағасы келісім бойынша.
Таралымы 1000 дана.
Тапсырыс № 699

- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Қазақ университетіне» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.